

Kiertotalouden standardisointi

Paula Eskola, Motiva

Mihin kiertotalouden standardeja tarvitaan?

- Yhdenmukaistamaan **ymmärrystä** kiertotalouden luonteesta sekä tukemaan kiertotalouteen **siirtymistä ja mittaamista**.
- Standardit tarjoavat yhteisen **käsityksen** ja rakenteellisen **lähestymistavan** kiertotalouden periaatteiden toteuttamiseen eri toimialoilla.
- Vakiinnuttamalla **määritelmät, periaatteet ja käytännöt** ISO 59000 - sarja auttaa organisaatioita sovittamaan strategiansa kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisiksi, edistäen kestävämpiä kiertotalouskäytäntöjä ja parantaen ympäristönsuojelua.

Kansainväliset standardit edistävät kiertotaloutta monilla eri tasoilla

- **Globaali taso - ISO/TC 323 Kiertotalous (ISO 59000-sarja)**
 - Kansainvälisesti **yhteiset toimintamallit & määritelmät**
 - Yhteinen ymmärrys ja lähestymistapa **kiertotalouden periaatteiden** toteuttamiseen eri toimialoilla.
 - **Konkreettisia työkaluja ja tukea** kiertotalouteen siirtymiseen ja mittaamiseen
 - Systeminen näkökulma
- **Euroopan taso - CEN/TC 473 Kiertotalous**
 - Laatii kiertotalouden horisontaalisia standardeja ja muita julkaisuja, joissa huomioidaan **Euroopan erityisvaatimukset**, lainsäädäntö ja politiikka.
 - **Täydentää** kansainvälistä kiertotalouden ISO 59000 -standardisarjaa ja eurooppalaista sektori- ja tuotekohtaista kiertotalouden standardointia.
- **Johtamisstandardeissa suoria ja epäsuoria kytköksiä kiertotalouteen, esim.:**
 - ISO 9000 **Laadunhallinta** – Jatkuva kehittäminen (mm. prosessien epätehokkuudet), tuotteiden laatu & pitkäikäisyys, jäljitettävyyys...
 - ISO 14000 **Ympäristöjohtaminen** – Ympäristövaikutusten kokonaisvaltainen hallinta, suunnittelu, elinkaariarviointi...
- **Toimiala- ja tuotekohtaiset standardit ohjeistavat toimintaa ja asettavat suunnitteluvaatimuksia**
 - Esimerkiksi rakennussektorilla: rakennustuotteiden ympäristöselosteet (EPD) EN 15804 -standardin pohjalta: tietoa tuotteen tai prosessin koko elinkaaren ympäristövaikutuksista
 - Toimialakohtaista kehitystyötä tehdään mm. tässä komiteassa: **CEN/TC 350/SC 1** - Circular Economy in the Construction Sector

ISO 59004

Vocabulary, principles and guidance for implementation

Sanasto, periaatteet ja toteutusohjeet

ISO 59010

Guidance on the transition of business models and value networks

Ohjeita kiertotalouden mukaisiin liiketoimintamalleihin ja arvoverkostoihin siirtymiseen

ISO 59020

Measuring and assessing circularity performance

Kiertotaloudellisen suorituskyvyn mittaus ja arviointi

ISO 59040

Product circularity data sheet

Tuotteen kiertotalousastetta koskeva tietolomake

ISO 59014

Sustainability and traceability of secondary materials recovery – principles, requirements and guidance

Uusiomateriaalien talteenoton kestävyys ja jäljitettävyys. Periaatteet ja vaatimukset

ISO 59004 Sanasto, periaatteet ja toteutusohjeet

- Standardi määrittelee, **mitä** kiertotalous on, kuvaa kiertotalouden visiota ja periaatteita sekä antaa yleiset ohjeet mm. sille, **miten** kiertotaloutta voidaan toteuttaa ja millä tavoin se tukee kestäväää kehitystä.
- Julkaistu toukokuussa 2024
- Julkaistu suomeksi lokakuussa 2024

Standardin voi ostaa SFS:n [verkkokaupasta](#).

Esimerkkejä määritelmistä

Kiertotalous

Talousjärjestelmä, jossa systeemistä lähestymistapaa hyödyntäen ylläpidetään resurssien kiertoa niiden talteenotolla, säilyttämällä tai arvon lisäämisellä edistäen samalla kestäväää kehitystä

Resurssien kierto

Resurssien hankinnan ja käytön systemaattinen kierto osana teknisiä ja biologisia kiertoja

Kiertotalousaste

Kiertotalouden periaatteiden toteutumisaste

Kiertotalousmyötäinen suunnittelu

Kiertotalouden periaatteisiin perustuva suunnittelu ja kehittäminen

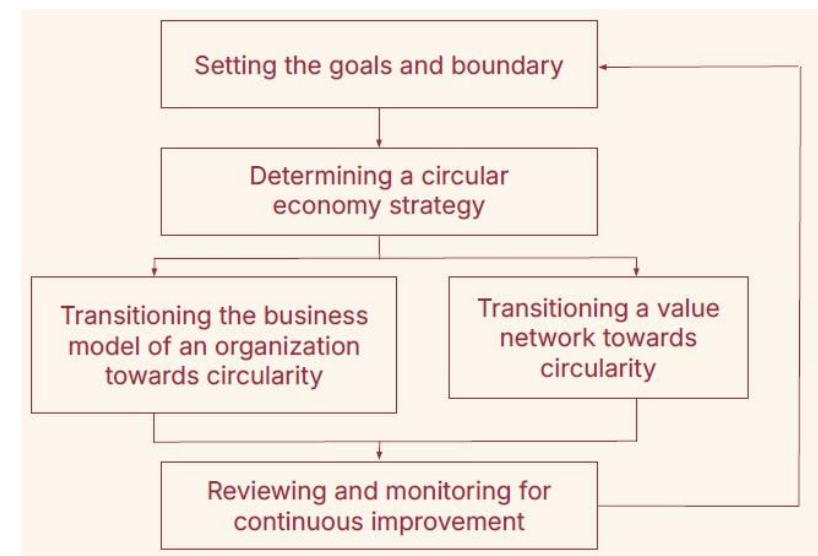
Jäljitettävyys

Mahdollisuus selvittää tarkasteltavan kohteen aikaisemmat vaiheet, käyttökohde ja sijainti

ISO 59010 Ohjeita kiertotalouden mukaisiin liiketoimintamalleihin ja arvoverkostoihin siirtymiseen

- Standardi antaa **liiketoimintalähtöisiä ohjeita** siirtymään kohti kiertotalouden mukaisia liiketoimintamalleja ja arvoverkostoja määriteltyjen tavoitteiden, olennaisten kiertotalouteen liittyvien näkökohtien ja toimenpiteiden kautta.
- Julkaistu toukokuussa 2024

1. Arvioi nykyiset liiketoimintamallit ja arvoverkot
2. Tee arvio kiertotalouden periaatteiden ja toimenpiteiden kautta
3. Siirtyminen kiertotalouden liiketoimintamalleihin

ISO 59020 Kiertotaloudellisen suorituskyvyn mittaus ja arviointi

- Standardi tarjoaa järjestelmällisen lähestymistavan **kiertotaloudellisen suorituskyvyn** ja **kestävyysvaikutusten mittaamiseen ja arviointiin** standardoitujen indikaattoreiden ja muiden täydentävien menetelmien avulla.
- Julkaistu toukokuussa 2024
- Periaatteena elinkaarinäkökulma
- Läpinäkyvyys käytetyissä menetelmissä ja tietolähteissä, resurssivirtaukset kvantifioitava, selkeät oletukset

SFS/SR 239 Kiertotalous

- Kansallinen asiantuntijaryhmä kiertotalouden standardoinnin seurantaan
- Vastinryhmä komiteoille ISO/TC 323 Circular economy ja CEN/TC 473 Circular economy
- Muodostaa Suomen kannan standardointikohteisiin
- Avoin kaikille kiinnostuneille osallistumismaksua vastaan
- Tervetuloa mukaan!

Lisätietoa:

<https://sfs.fi/osallistu-ja-vaikuta/standardointiryhmat/kiertotalous/>